

แผนยุทธศาสตร์

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2562-2566)

คำนำ

คณะกรรมการบริหารสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล ได้กำกับให้สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) (สรพ.) จัดทำยุทธศาสตร์ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2562-2566 โดยได้มีการดำเนินงานตามกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์ ทั้งความต้องการ ความคาดหวังของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับ สรพ. สภาพการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ นวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงสำคัญด้านเทคโนโลยี และด้านอื่นๆ จุดอ่อน จุดแข็ง รวมถึงทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่นๆ วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านต่างๆ อาทิ การเงิน สังคม กฎหมาย ข้อบังคับและอื่นๆ เพื่อนำมาจัดทำเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ และวางแผนเป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี โดยการทบทวนเริ่มจากการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ของสถาบัน และได้มีการจัดเวทีรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากภายนอก จากนั้นสถาบันจึงได้จัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์และนำเสนอเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารในการประชุม ครั้งที่ 9/2561 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2561 และได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมตามคำแนะนำของคณะกรรมการบริหาร ต่อมาคณะกรรมการบริหารในการประชุมครั้งที่ 12/2561 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2561 ได้เห็นชอบให้สถาบันแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2562-2566) สื่อสารและถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

ในการนี้ สำนักยุทธศาสตร์ จึงขอเผยแพร่และสื่อสารแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2562-2566 สู่การปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรของสถาบันทุกคนรับรู้และได้ร่วมกันขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ทุกหน่วยงานใช้เป็นกรอบการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะ 5 ปี และสถาบันใช้เป็นกรอบในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม รวมทั้งผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารใช้กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันต่อไป

สำนักยุทธศาสตร์

28 พฤศจิกายน 2561

สารบัญ

1. ความเป็นมา	3
2. กรอบแนวคิดของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์.....	4
3. สถานการณ์และปัจจัยการเปลี่ยนแปลง.....	6
4. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบัน	9
ตารางที่ 1 สรุปสถานะการรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA งบประมาณ 2561.....	9
รูปภาพที่ 2 กราฟข้อมูลแสดงจำนวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2561.....	10
รูปภาพที่ 3 แผนที่ตั้งศูนย์ความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล (HA Collaborating Center: HACC) และเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพในพื้นที่ (Quality Learning Network: QLN)	13
รูปภาพที่ 4 สรุปการดำเนินการฝึกอบรม พ.ศ. 2555 – 2560.....	14
รูปภาพที่ 5 สรุปการจัดการประชุมวิชาการประจำปี พ.ศ. 2556 – 2561.....	15
รูปภาพที่ 6 การรับรองจาก International Society for Quality in Healthcare (ISQua).....	18
5. SWOT Analysis ของสถาบัน	19
6. แผนยุทธศาสตร์สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)พ.ศ. 2562 – 2566	22
วิสัยทัศน์.....	22
พันธกิจ.....	22
ยุทธศาสตร์สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน).....	23
ยุทธศาสตร์ที่ 1 สัญลักษณ์ HA เป็นสัญลักษณ์ของบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและ ไว้วางใจจากสังคม (Valued HA brand and accreditation).....	24
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนางค์กรให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (Organization development for effectiveness, efficiency and sustainability).....	26
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการขับเคลื่อนและร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่มีคุณภาพ และปลอดภัย (Advocacy and collaboration for quality and safety in healthcare system).....	28

1. ความเป็นมา

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) หรือ สรพ. เป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบองค์การมหาชน จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล(องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 มีภารกิจหลักในการดำเนินการประเมินระบบงานและการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล รวมทั้งกำหนดมาตรฐานของสถานพยาบาลเพื่อใช้เป็นแนวทางการประเมินการพัฒนาและการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล ทั้งนี้ เครื่องหมายการรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาล หรือ HA คือสัญลักษณ์ ที่แสดงถึงความเชื่อถือ และไว้วางใจของสังคมที่มีต่อสถานพยาบาลซึ่งได้รับการรับรองจาก สรพ.

มาตรฐานของสถานพยาบาลเพื่อการพัฒนาและรับรองคุณภาพ มุ่งเน้นการประเมินระบบงานระดับองค์กร ไม่ได้ประเมินการทำงานในระดับบุคคลหรือวิธีการดูแลรักษาผู้ป่วยเฉพาะราย คนในองค์กรมีความพึงพอใจที่จะเรียนรู้และรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ในขณะที่ สรพ. มีบทบาทในการช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้แนวทางสำหรับการบริหารและการปฏิบัติงานที่ดี

การพัฒนาและประเมินมีบทบาทหน้าที่สำคัญ คือ

(1) พัฒนาและกำหนดมาตรฐานเพื่อประเมินรับรองคุณภาพสถานพยาบาล และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล ด้วยการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลจากการประเมินรับรอง

(2) ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกลไกในการพัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพและความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการประเมิน การพัฒนา และการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล

(3) ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ รวมทั้งจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล

ทั้งนี้ การพัฒนาและประเมินคุณภาพสถานพยาบาล ได้เริ่มดำเนินงานครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 ภายใต้โครงการวิจัยกลไกส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล และต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้จัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ภายใต้ชื่อ “สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล” (พรพ.) เพื่อทำหน้าที่ประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลในประเทศไทย พร้อมกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพควบคู่ไปด้วยกัน โดยยึดหลักการสำคัญ คือ ความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ คล่องตัว มีการดำเนินการบนพื้นฐานวิชาการสอดคล้องกับบริบทสาธารณสุขและวัฒนธรรมของประเทศ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และทำให้โรงพยาบาล ในประเทศไทยยอมรับการประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA ทำให้ พรพ. ยกระดับและได้รับการจัดตั้งเป็นสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ขึ้นในปี พ.ศ. 2552

2. กรอบแนวคิดของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

สถาบันได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้โดยศึกษาถึงปัจจัยสำคัญต่างๆที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ระบบบริการสาธารณสุขและงานของสรรพ. ดังกรอบแนวคิดที่ระบุไว้ในรูปภาพที่ 1 ข้างล่างนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562 -2566

				
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ม.47,55 ม.258 ข (4), (5)	แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างความโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	แผนปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ประเด็นที่ 7 การคุ้มครองผู้บริโภค	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

		
แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข	แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในการอภิบาลระบบสุขภาพ	SDGs ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (สหประชาชาติ) SDGs ข้อ 3.8 ความครอบคลุม UC และเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพ

แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ฉบับนี้ ได้ทบทวนสถานการณ์ภายใต้บริบทของสังคมไทยและกระแสโลกในปัจจุบัน รวมถึงความท้าทายในอนาคตที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย โดยแผนยุทธศาสตร์นี้เชื่อมโยงสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 47 มาตรา 55 และมาตรา 258 ข (4) และ (5) ว่าด้วยการปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน อีกทั้งให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

แผนยุทธศาสตร์นี้ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม นโยบายรัฐบาล **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12** ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป้าหมายที่ 2 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคม (ร่าง) **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ฯ ประเด็นที่ 20 การสร้างหลักประกันสังคม **แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข** ประเด็นที่ 7 การคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ให้บริการ และประเด็นที่ 10 ระบบหลักประกันสุขภาพ **แผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 12** ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในการอภิบาลระบบสุขภาพ **แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข** ด้าน Governance Excellence แผนงานที่ 11 การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ **เป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goal: SDGs)** ที่มุ่งหมายให้ประชาชนเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพ

3. สถานการณ์และปัจจัยการเปลี่ยนแปลง

โลกเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้หลายประเทศ หลายหน่วยงาน หลายองค์กรต้องทบทวนและปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และจากการทบทวนพบว่า ปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงระบบบริการสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของ สรพ. ได้แก่

(1) **ประเทศไทยกลายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น** จากข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2553 พบว่า จำนวนประชากรเมืองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26.4 ในปี พ.ศ. 2523 เป็นร้อยละ 44.1 ในปี 2553 ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยมีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น และวิถีชีวิตของคนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นสังคมเมือง ซึ่งส่งผลให้สถานพยาบาลในเขตเมืองต้องรองรับผู้ป่วยจำนวนมากขึ้น สถานพยาบาลเกิดความแออัดจากการเข้าถึงบริการได้มากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผู้ป่วยและผู้ให้บริการสุขภาพ

(2) **การที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย (aging society)** ในปี พ.ศ. 2558 ประชากรไทยจำนวน 65.1 ล้านคน มีผู้สูงอายุ ร้อยละ 16 ตามประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัย (aged society) คือ สังคมที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุเกินกว่าร้อยละ 20 ในปี 2564 ย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการสังคมและบริการสุขภาพ เต็มของโรงพยาบาลทั่วประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจไม่รองรับความต้องการของผู้สูงอายุที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น และจากการเจ็บป่วยที่ทำให้ผู้ป่วยต้องการเตียงมากขึ้น การจัดตั้งสถานพยาบาลที่ให้การดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวน่าจะมีการขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งอาจมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดการพึ่งพิงเตียงในโรงพยาบาลและการสนับสนุนให้มีการดูแลผู้ป่วยที่บ้านก็น่าจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

(3) **โรคติดต่ออุบัติใหม่และวัณโรค** ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา มีโรคติดต่อเกิดขึ้นใหม่จำนวนมาก ได้แก่ โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง โรคไข้หวัดนก โรคไวรัสอีโบล่า โรคไวรัสซิกา เป็นต้น จะเห็นได้ว่าโรคติดต่ออุบัติใหม่มีแนวโน้มการระบาดเพิ่มมากขึ้น และเมื่อเกิดการระบาดก็จะส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจอย่างรุนแรง สำหรับวัณโรค ก็ยังคงเป็นโรคระบาดที่สำคัญของประเทศไทย โดยพบว่า ในปี 2557 มีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ 120,000 ราย (171 ต่อแสนประชากร) ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายขององค์การอนามัยโลกที่ต้องการลดอัตราป่วยรายใหม่เป็น 20 ต่อแสนประชากรในปี 2573 ในปัจจุบันประเทศไทยจัดเป็นหนึ่งใน 14 ประเทศที่มีปัญหาจากวัณโรคสูงทั้งสามด้าน ได้แก่ วัณโรค วัณโรคดื้อยา และวัณโรคร่วมเอชไอวี

การแพร่กระจายของเชื้อโรคติดต่ออุบัติใหม่และวัณโรคเป็นการแพร่กระจายผ่านระบบทางเดินหายใจ ซึ่งการแพร่กระจายสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เรื่องนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบโครงสร้างอาคารสถานที่ และการออกแบบกระบวนการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของสถานพยาบาลทุกระดับ

(4) นโยบายการเป็นศูนย์กลางของบริการสุขภาพในภูมิภาค (Medical Hub) ในช่วงที่ผ่านมา โรงพยาบาลของประเทศไทยมีความโดดเด่นทั้งในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรทางการแพทย์ เทคโนโลยี และจิตใจของบุคลากรที่พร้อมให้บริการ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางของบริการสุขภาพของโลก ซึ่งจากข้อมูลของบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ในปี 2558 พบว่า ธุรกิจบริการสุขภาพในประเทศไทยสำหรับชาวต่างชาติ มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 107,000 ล้านบาท

การประเมินรับรองคุณภาพสถานพยาบาลจึงเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งในการเข้าสู่ตลาดสุขภาพระดับโลก ทำให้มีองค์กรประเมินรับรองโรงพยาบาลจากต่างประเทศ เช่น Joint Commission International (JCI), DNV-GL, Global Healthcare Accreditation (GHA) เข้ามาในระบบการประเมินรับรองโรงพยาบาลในประเทศไทย และกระตุ้นให้สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) พัฒนาการประเมินรับรองขั้นก้าวหน้า (Advanced Healthcare Accreditation Program) ขึ้น

(5) การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศ ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประเทศไทยมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศไทยมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากเพราะเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้เกิดการลงทุนในประเทศ การส่งออก เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น

การพัฒนาในพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก (Eastern Economic Corridor) ส่งผลให้เกิดการอพยพย้ายแรงงานจากต่างถิ่นเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจและรับจ้างงาน ทำให้ความต้องการบริการสุขภาพในพื้นที่นั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีสถานพยาบาลใหม่ๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวและสถานพยาบาลที่มีอยู่เดิมก็ต้องขยายศักยภาพในการให้บริการ นอกจากนี้ การพัฒนายังส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในหลายๆ ด้าน เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะและของเสียอุตสาหกรรม มลพิษทางน้ำ อากาศ และฝุ่นละออง

(6) ความตื่นตัวของประชาคมโลกในเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient safety) จากการขับเคลื่อนประเด็นเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลก มาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเด็นเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยได้รับการผลักดันเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนของบุคลากรทางการแพทย์ในประเทศไทย มีการประเมินรับรองสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์ โดย World Federation for Medical Education (WFME), นอกจากนี้ Global Ministerial Summit on Patient Safety กำลังจะผลักดันให้องค์การอนามัยโลกออก resolution ในเรื่อง patient safety ในการประชุม World Health Assembly 2019

การขับเคลื่อนดังกล่าวเป็นแรงสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน ที่มุ่งหมายให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยในสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA

(7) ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) สเต็มเซลล์ที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาไปใช้ในการซ่อมแซมอวัยวะที่เสียหาย หรือใช้รักษาโรคได้ 2) นาโนเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Nanomedicine) ใช้ในระบบนำส่งยาเพื่อให้การรักษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) หุ่นยนต์ทางการแพทย์ เช่น หุ่นยนต์ดาวินชี ที่ช่วยให้การผ่าตัดเป็นไปอย่างแม่นยำ ลดความเจ็บปวดจากการผ่าตัด ทำให้เสียเลือดน้อยกว่า และระยะเวลาการพักฟื้นเร็วขึ้น, หุ่นยนต์ช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพคนพิการเพื่อช่วยในการเดินหรือการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้นสำหรับผู้พิการ, การใช้สัญญาณทางชีวภาพ (Biological signal) ของร่างกายส่วนอื่น เพื่อนำมาใช้ควบคุมหุ่นยนต์

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์จะช่วยให้การรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นก็จะส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาพยาบาลสูงขึ้น และอาจก่อให้เกิดประเด็นจริยธรรมที่ยากลำบากในการตัดสินใจ (ethical dilemma) ใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกลไกในการพัฒนาระบบการให้บริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยอย่างเป็นระบบโดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการประเมิน การพัฒนาและการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล

(8) สิทธิของประชาชนด้านสาธารณสุข นอกจากที่กล่าวมาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ การขับเคลื่อนประเทศตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติสิทธิที่เกี่ยวกับด้านสาธารณสุขไว้ให้ต้องปฏิบัติ **หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย** มาตรา 47 บุคคลมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ **หมวด 5 หน้าที่รัฐ** มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการสาธารณสุขต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ **ด้วย รวมถึงรัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง** **หมวด 6 การปฏิรูปประเทศ** มาตรา 258 (ซ) (4) กำหนดให้ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน (5) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

ซึ่งถือว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดบทบัญญัติให้สิทธิด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนไว้อย่างมาก ซึ่งทุกภาคส่วนต้องนำมาวางกรอบการทำงานและปฏิบัติให้สอดคล้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

4. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบัน

ในระยะเกือบ 10 ปี ที่ผ่านมา สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ได้ขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่สำคัญสรุปได้เป็น 5 ด้านคือ (1) ด้านการประเมินและรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาล (2) ด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (3) ด้านการจัดการฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้ (4) ด้านการขับเคลื่อนนโยบายและความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของสถานพยาบาล และ (5) ด้านการพัฒนาองค์กร โดยแต่ละด้านจะเสนอข้อมูลผลงานที่ผ่านมา รวมทั้งประเด็นปัญหา/ความท้าทายที่สำคัญ และแนวทางการแก้ปัญหา/การดำเนินงานในอนาคต ดังต่อไปนี้

(1) ด้านการประเมินและรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาล

สถาบันใช้การประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ทำให้ได้รับการยอมรับจากสถานพยาบาล เปิดโอกาสให้ สรพ. เข้าประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA พบว่า การรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลในประเทศไทย มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องผลการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลทำให้สถานพยาบาลได้รับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA มากขึ้น

ในปีงบประมาณ 2561 มีสถานพยาบาลได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA (ชั้น 3) ทั้งสิ้นจำนวน 794 แห่ง จากจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 1,384 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.37 เป็นสถานพยาบาลภาครัฐ จำนวน 710 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.81 เป็นสถานพยาบาลเอกชน จำนวน 84 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.93 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

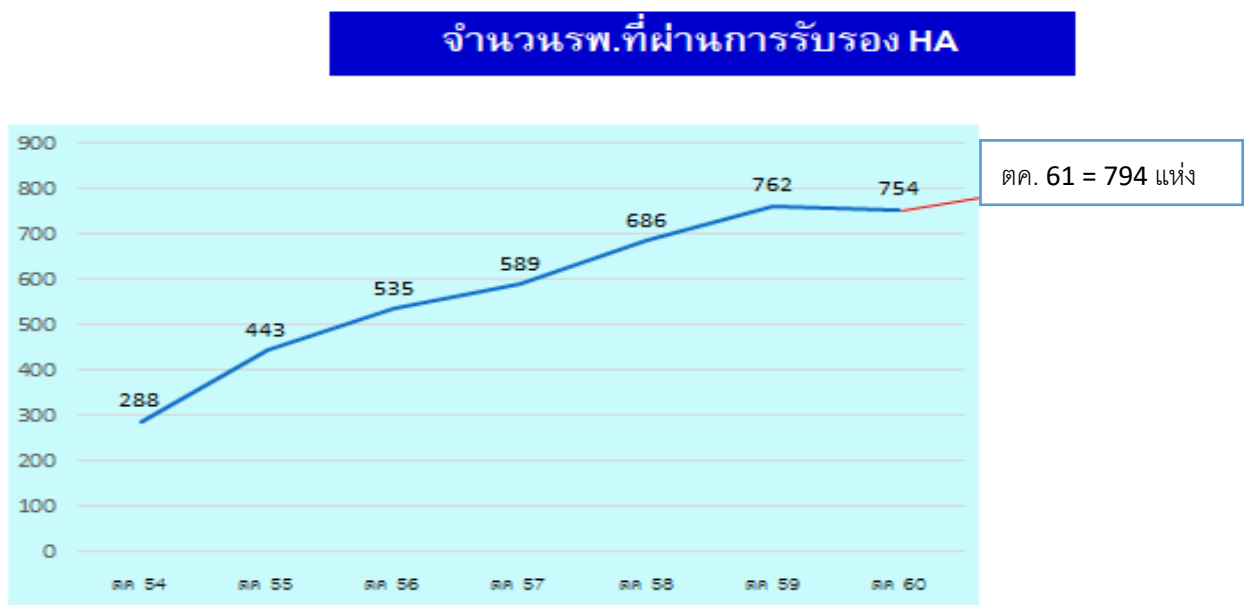
ตารางที่ 1 สรุปสถานะการรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA ปีงบประมาณ 2561

ประเภทโรงพยาบาล	จำนวน โรงพยาบาล	ชั้น 1		ชั้น 2		ชั้น 3		รวม	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
รพช.	745	6	0.81	47	6.31	515	69.13	568	76.24
รพท.	83	0	0.00	1	1.20	68	81.93	69	83.13
รพศ.	34	0	0.00	0	0.00	26	76.47	26	76.47
รพ.รัฐอื่นๆ ในสังกัดสธ.	64	0	0.00	3	4.69	41	64.06	44	68.75
ร.ร.แพทย์/รพ.มหาวิทยาลัย	13	0	0.00	0	0.00	12	92.31	12	92.31
สังกัด กรุงเทพมหานคร	8	0	0.00	0	0.00	6	75.00	6	75.00
กระทรวงกลาโหม	63	0	0.00	6	9.52	36	57.14	42	66.67
รพ.รัฐอื่นๆ	37	0	0.00	6	16.22	6	16.22	12	32.43
รวม รพ.รัฐ	1,047	6	0.57	63	6.02	710	67.81	779	74.40
รวม รพ.เอกชน	337	4	1.19	45	13.35	84	24.93	133	39.47
รวมทั้งสิ้น	1,384	10	0.72	108	7.80	794	57.37	912	65.90

- 1) ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 2) ชั้น 3 รวมโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองขั้นก้าวหน้า (Advanced HA)

จากข้อมูลในรูปภาพที่ 2 ข้างล่างนี้แสดงให้เห็นว่า ในระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561) การรับรองคุณภาพสถานพยาบาลเริ่มมีการชะลอตัวในการขอรับการประเมินรับรองคุณภาพสถานพยาบาล HA ชั้น 3 เนื่องจากสถานพยาบาลหลายแห่งมีข้อจำกัดจากสถานการณ์หลายด้าน เช่น ด้านกำลังคน ด้านงบประมาณ และโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุน แต่อย่างไรก็ดี สถานพยาบาลภาครัฐหลายแห่งยังมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องทำให้มีสถานะการรับรองสถานพยาบาลภาครัฐ ครอบคลุมถึงร้อยละ 67.81 โดยเฉพาะโรงพยาบาลชั้นตติยภูมิ หรือโรงพยาบาลที่เป็นโรงเรียนแพทย์ จะได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน HA ร้อยละ 100 และมีบางแห่งก้าวเข้าสู่การรับรองขั้นก้าวหน้า (Advanced HA) แต่ยังมีสถานพยาบาลภาครัฐอีกหลายแห่งที่ยังต้องพัฒนากระบวนการคุณภาพเพื่อให้ได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA สำหรับสถานพยาบาลภาคเอกชน พบว่า มีจำนวนการได้รับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลมาตรฐาน HA คิดเป็นร้อยละ 24.93 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สามารถส่งเสริมและกระตุ้นให้สถานพยาบาลพัฒนาให้เข้าสู่การประเมินรับรองตามมาตรฐาน HA เพิ่มขึ้นได้

รูปภาพที่ 2 กราฟข้อมูลแสดงจำนวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2561

นอกจากนั้น สรพ. ยังได้มีการพัฒนารูปแบบการประเมินและรับรองที่หลากหลายให้ตอบสนองความต้องการการขับเคลื่อนคุณภาพของสถานพยาบาลในรูปแบบต่างๆ อาทิ

- การรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลขั้นก้าวหน้า (Advanced HA) ที่มุ่งให้สถานพยาบาลแสดงผลลัพธ์คุณภาพของการพัฒนากระบวนการคุณภาพของสถานพยาบาล
- การรับรองเครือข่ายบริการสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System Accreditation: DHSA) ส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข

- การรับรองเครือข่ายบริการสุขภาพระดับจังหวัด (Provincial network Certificate: PNC) ส่งเสริมการให้บริการที่ไร้รอยต่อในระบบบริการสาธารณสุข

- การรับรองกระบวนการคุณภาพเฉพาะโรค/เฉพาะระบบ (Disease Specific Certificate) ส่งเสริมให้สถานพยาบาลพัฒนาความสามารถความเชี่ยวชาญเฉพาะโรค/เฉพาะระบบ

และปัจจุบัน สรพ. กำลังพัฒนามาตรฐานการรับรอง Spiritual Hospital Accreditation (SHA) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้แนวคิดมิติจิตวิญญาณในการให้บริการผู้ป่วย เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นจุดเด่นของระบบบริการสุขภาพของสถานพยาบาลในประเทศไทย

สำหรับการดำเนินงานด้านการประเมินและรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลที่ผ่านมาสถานพยาบาลส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดของการได้รับการรับรองคุณภาพ เนื่องจากภาระงานจากการบริการและงานด้านอื่นๆ รวมทั้งการขาดแคลนด้านกำลังคน และด้านงบประมาณโดยเฉพาะงบประมาณด้านการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้านสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายให้สถานพยาบาลพัฒนาและได้รับการประเมินรับรองคุณภาพด้วยมาตรฐาน HA เป้าหมายสำคัญ คือ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ทุกแห่งในกระทรวงสาธารณสุขได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA ร้อยละ 100 และโรงพยาบาลชุมชน ได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA ร้อยละ 80-100 ซึ่งคาดว่าจะกระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนสถานพยาบาลในงานคุณภาพเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ เมื่อโรงพยาบาลทุกแห่งต้องการเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาและขอรับการประเมินรับรองเพิ่มมากขึ้น สรพ. ต้องจัดกระบวนการเยี่ยมสำรวจให้มีประสิทธิภาพไม่ให้เกิดการรอคอยการเยี่ยมสำรวจที่ยาวนาน รวมถึงต้องพัฒนากระบวนการพิจารณาและการแจ้งผลเพื่อให้โรงพยาบาลได้รับการรับรองอย่างต่อเนื่องก่อนหมดอายุการรับรอง และต้องสร้างผู้เยี่ยมสำรวจให้เพียงพอกับภาระงาน นอกจากนี้เนื่องจากปัจจุบัน สรพ. ใช้ผู้เยี่ยมสำรวจจากภายนอกเป็นหลักในการประเมินรับรองสถานพยาบาล ดังนั้นสรพ. จะต้องสร้างผู้เยี่ยมสำรวจภายในควบคู่ไปกับการสร้างผู้เยี่ยมสำรวจภายนอกให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นควบคู่ไปด้วย

อนึ่ง สิ่งที่เป็นความท้าทายอีกประการคือ การสร้างคุณค่าของ Brand HA ให้สถานพยาบาลยอมรับและเห็นความสำคัญและกล้าที่จะแสดงเครื่องหมายการรับรองและสื่อสารให้ประชาชนและสังคมรับรู้ สรพ. ต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดคุณค่าของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพมาตรฐาน HA ให้ประชาชนรับรู้ และเห็นคุณค่าว่าส่งผลให้เกิดความปลอดภัยของผู้ป่วยอย่างไร ซึ่งอาจต้องให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการคุณภาพของสถานพยาบาล นอกจากนี้ สรพ. ควรทำให้สถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพมาตรฐาน HA ได้รับการยอมรับ และได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากกองทุนต่างๆ อาทิ กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนประกันสังคม กรมบัญชีกลาง รวมทั้งส่งเสริมคุณค่าด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงิน

นอกจากที่กล่าวมา สรพ. อาจต้องเร่งสร้างและพัฒนามาตรฐานการรับรองกระบวนการคุณภาพที่หลากหลายเพิ่มขึ้นได้ เพื่อตอบสนองต่อการขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพ อาทิ มาตรฐานการรับรองเครือข่ายสถานพยาบาล

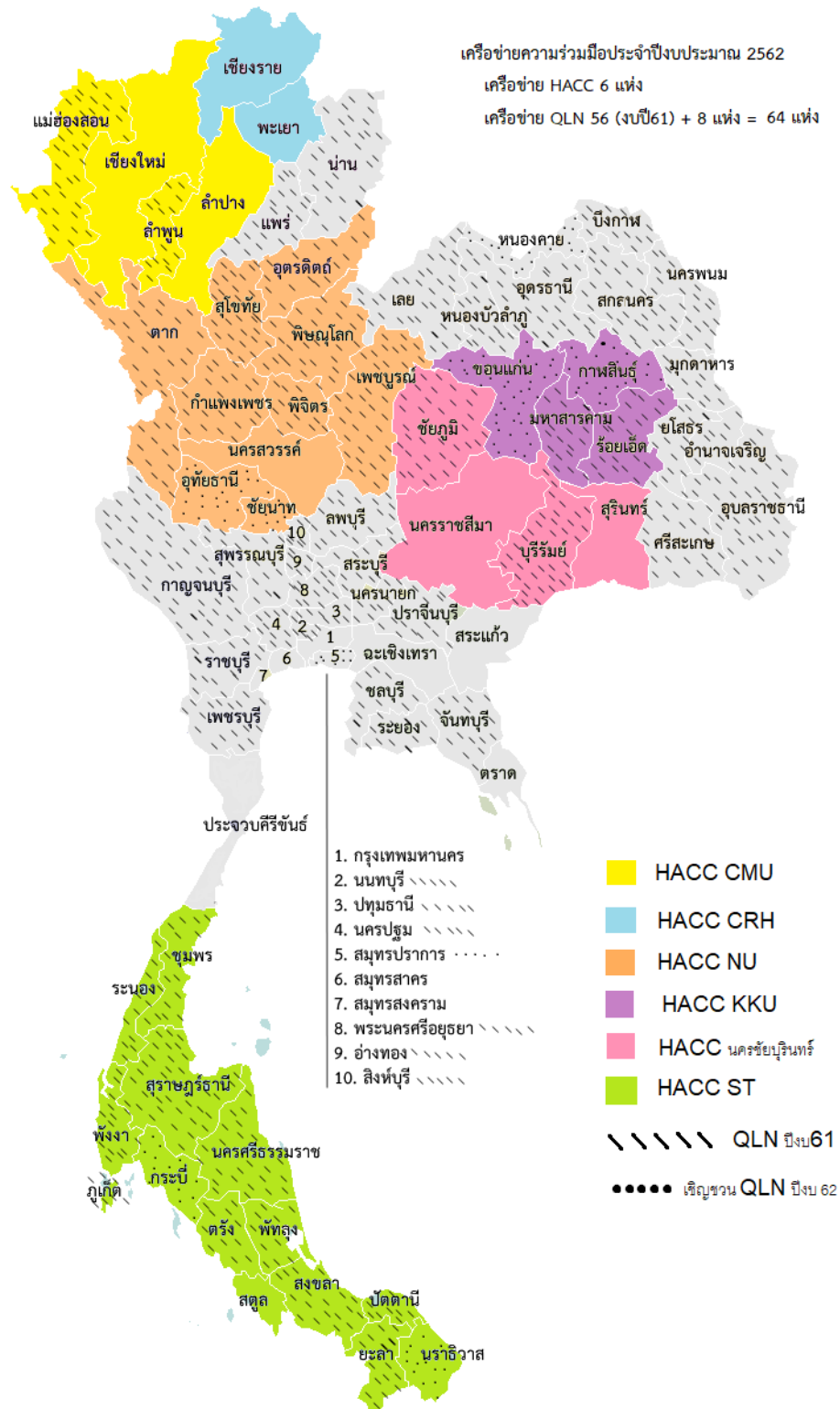
เพื่อให้เกิดระบบบริการที่ไร้รอยต่อเพิ่มขึ้น หรือมาตรฐานในการประเมินสถานพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุ การแพทย์แผนไทย รวมทั้งมาตรฐานที่จะตอบสนองต่อความต้องการของสถานพยาบาลที่มีความเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

(2) ด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล

สรพ. ได้สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลในพื้นที่ ผ่านศูนย์ความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล (HA Collaborating Center: HACCC) จำนวน 6 แห่ง โดยความร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในภูมิภาค และเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพในพื้นที่ (Quality Learning Network: QLN) จำนวน 56 แห่ง แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2561) ดังแสดงในรูปภาพที่ 3 ข้างล่างนี้

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สรพ. ยังมีโอกาสที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลในพื้นที่ให้ครอบคลุมอยู่ในทุกจังหวัด เพื่อให้สถานพยาบาลทุกแห่งมีระบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน HA ได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สรพ. จะช่วยส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพความเข้มแข็งให้เครือข่ายเพิ่มขึ้นด้วยการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรของเครือข่าย อาทิ พี่เลี้ยงและที่ปรึกษากระบวนการคุณภาพของเครือข่าย ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจมาตรฐาน HA และการใช้เครื่องมือและกลไกในการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติที่ทำงานในการถอดองค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนากระบวนการคุณภาพในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้สื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับสถานพยาบาลในเครือข่ายและต่างเครือข่ายให้เกิดการพัฒนากระบวนการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และช่วยให้สถานพยาบาลได้รับการอ้างการรับรองหรือขอรับการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้บริการจากสถานพยาบาลที่มีคุณภาพและเกิดความปลอดภัย

รูปภาพที่ 3 แผนที่ตั้งศูนย์ความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล (HA Collaborating Center: HACC) และ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพในพื้นที่ (Quality Learning Network: QLN)

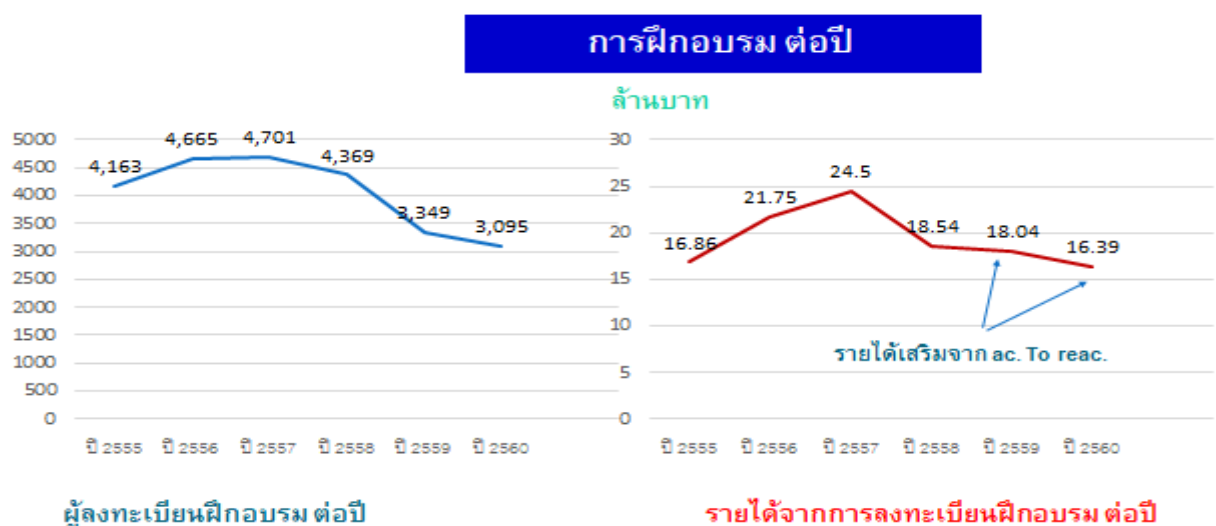

(3) ด้านการจัดการฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้

สรพ. ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ความรู้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพให้บุคลากรของสถานพยาบาลผ่านหลักสูตรการอบรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล เป็นหลักสูตรเฉพาะ จำนวน 4 หลักสูตร ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การเรียนรู้มาตรฐาน HA คุณภาพและความปลอดภัยทางคลินิก และการเป็นผู้เยี่ยมสำรวจภายใน หลักสูตรทั่วไป จำนวน 10 หลักสูตร ซึ่งเป็นหลักสูตรปกติที่เปิดอบรมให้ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล และหลักสูตร Advanced จำนวน 3 หลักสูตร ซึ่งจะเป็นกลุ่มของหลักสูตรที่มีเนื้อหาเน้นเฉพาะ สร้างคน สร้างทีม เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาโรงพยาบาล รวมถึงหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานพยาบาล ทั้งสิ้นจำนวน 17 หลักสูตร และการจัดการอบรมผ่านระบบการสื่อสารทางไกลให้กับสถานพยาบาลในหลักสูตรปกติบางหลักสูตร รวมทั้งสนับสนุนวิทยากรและการจัดหลักสูตร In-house ให้กับสถานพยาบาลเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพตามประเด็นและบริบทของโรงพยาบาล และยังมีจัดการอบรมเป็นการเฉพาะให้กับกลุ่มโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองกระบวนการคุณภาพ เพื่อให้เกิดการธำรงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดของจำนวนผู้ฝึกอบรม และค่าลงทะเบียนฝึกอบรมที่ สรพ. ได้รับแต่ละปี เสนอไว้ในรูปภาพที่ 4

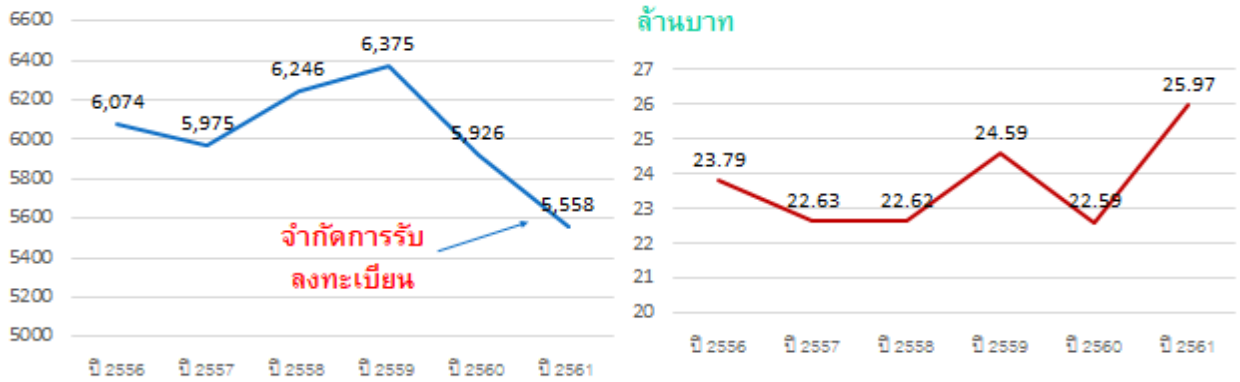
นอกจากนั้น สรพ. ยังกำหนดให้มีการจัดประชุมวิชาการประจำปี ในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างพลังและสร้างเครือข่ายให้คนทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพ รวมถึงใช้ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่หลากหลายให้กับบุคลากรของสถานพยาบาล เพื่อให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดของจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปี และค่าลงทะเบียนประชุมวิชาการประจำปีที่ สรพ. ได้รับแต่ละปี เสนอไว้ในรูปภาพที่ 5 ในปี พ.ศ. 2561 แม้จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปีจะลดลงแต่รายได้จากค่าลงทะเบียนประชุมวิชาการฯ กลับเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะ สรพ. ขึ้นค่าลงทะเบียนประชุมวิชาการฯ ให้เหมาะสมกับต้นทุนการดำเนินงานที่แท้จริง

รูปภาพที่ 4 สรุปการดำเนินการฝึกอบรม พ.ศ. 2555 - 2560

รูปภาพที่ 5 สรุปการจัดการประชุมวิชาการประจำปี พ.ศ. 2556 - 2561

การลงทะเบียนร่วมงาน Forum ต่อปี

ผู้ลงทะเบียน Forum ต่อปี

รายได้จากการลงทะเบียน Forum ต่อปี

รายได้ที่เพิ่มขึ้นในปี 2561 เนื่องจากมีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนให้เหมาะสมกับต้นทุน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา สรพ. เรียกเก็บค่าลงทะเบียนฝึกอบรมและค่าลงทะเบียนประชุมวิชาการประจำปี ในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุน แต่เนื่องจากใน 2-3 ปีที่ผ่านมา สรพ. ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากรัฐบาลน้อยลง ดังนั้น สรพ. จึงต้องทบทวนการบริหารจัดการด้านการฝึกอบรมและประชุมวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อาทิเช่น พิจารณาขึ้นค่าธรรมเนียมมาสู่จุดคุ้มทุน หารายได้เสริม ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

(4) ด้านการขับเคลื่อนนโยบายและความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของสถานพยาบาล

สธพ. ได้มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กร ตามที่กำหนดใน มาตรา 7 (5) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 ที่กำหนดให้ สธพ. ทำหน้าที่ “ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ และภาคเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน การพัฒนาและการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล และส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกลไกในการพัฒนาระบบการให้บริการที่ดีมีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของสถานพยาบาลอย่างเป็นระบบ”

สธพ. ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้เกิดคุณภาพและความปลอดภัย โดยได้นำมติของการประชุมคณะกรรมการองค์การอนามัยโลก หรือ Regional committee สมัยที่ 68 (ค.ศ. 2014) ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นกลไกหลักในการทำให้ประชาชนเข้าถึงระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน มาขับเคลื่อน ปี พ.ศ. 2559 WHO-SEAR ได้พัฒนาเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของผู้ป่วยขึ้น และเชิญชวนให้ประเทศสมาชิกทำการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของผู้ป่วยภายในประเทศของตนเอง ประเทศไทยได้มอบหมายให้ สธพ. ดำเนินการให้มีการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของผู้ป่วยขึ้น และผลการประเมินทำให้เกิดการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้ป่วย ที่ประเทศไทยต้องขับเคลื่อน เป็น 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมของผู้ป่วย ชุมชน และสังคม ในการพัฒนาเรื่องความปลอดภัยและการมีระบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ระดับประเทศ
- (2) การสร้างความเข้มแข็งในประเมินเรื่องความปลอดภัยด้านยา และการสร้างงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) เพื่อเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป
- (3) การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาให้ความสำคัญและบูรณาการการเรียนการสอนในเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข (Patient and Personnel Safety)

ซึ่งต่อมาในวันที่ 16 กันยายน 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ ปิยะสกล สกลสัตยาทร ได้ประกาศ “นโยบายขับเคลื่อนความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข (Patient and Personnel Safety: 2P Safety)” เพื่อให้หน่วยงาน บุคลากรสาธารณสุข ผู้รับบริการ และประชาชน ได้ทราบและแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว โดยมีเป้าหมายร่วมกัน ดังนี้

- (1) กำหนดให้มีเป้าหมายความปลอดภัยเป็น National Patient and Personnel Safety Goals และกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเรื่องความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข จากความร่วมมือของทุกภาคส่วน
- (2) สนับสนุนให้มี National incidents Reporting and Learning System ที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรและหน่วยงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเกิดการพัฒนาเชิงระบบอย่างยั่งยืน

(3) ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความปลอดภัยในระบบบริการสุขภาพอย่างสร้างสรรค์

โดยมีหน่วยงานภาคีเครือข่าย จำนวน 15 องค์กร ร่วมลงนามในปฏิญญาประกาศเจตนารมณ์เพื่อสนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนนโยบายความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข (Patient and Personnel Safety: 2P Safety) ต่อมาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ และเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2560 คณะกรรมการได้เห็นชอบกำหนดยุทธศาสตร์ความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข

ที่ผ่านมา สรพ. ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี ได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือในการสร้างองค์ความรู้และกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพให้สถานพยาบาล อย่างไรก็ตาม สรพ. ควรถือโอกาสที่จะขยายความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจการทำงานของสถานพยาบาล และภารกิจของสถาบัน เพื่อให้เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นต่อสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA และเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล อันจะนำมาซึ่งการลดการฟ้องร้องและลดความขัดแย้งระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการสุขภาพ

(5) ด้านการพัฒนาองค์กร

สรพ. พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร และส่งเสริมให้มาตรฐาน HA ของประเทศไทยให้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ด้วยการพัฒนาทั้งมาตรฐาน HA องค์กร และกระบวนการสร้างและพัฒนาผู้เยี่ยมชมสำรวจ ให้ได้รับการรับรองจาก International Society for Quality in Healthcare หรือ “ISQua” ซึ่งเป็นองค์กรสากลที่ให้การรับรองหน่วยงานที่รับรองสถานพยาบาลในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ครบทั้ง 3 ด้าน ดังรูปภาพข้างล่างนี้

รูปภาพที่ 6 การรับรองจาก International Society for Quality in Healthcare (ISQua)

<p>เป็นรับรองครั้งที่ 3 ระยะเวลาการรับรอง 4 ปี ระหว่าง ก.พ. 2018 – ม.ค. 2022</p>	<p>เป็นการรับรองครั้งที่ 2 ระยะเวลาการรับรอง 4 ปี ระหว่าง ก.ย. 2017 – ส.ค. 2021</p>	<p>เป็นการรับรองครั้งที่ 1 ระยะเวลาการรับรอง 4 ปี ระหว่าง ก.พ. 2016 – ม.ค. 2020</p>
--	---	---

อย่างไรก็ดีในระยะ 2-3 ปี ที่ผ่านมา สรพ. เริ่มเห็นความท้าทายที่เกิดขึ้นซึ่งกระทบกับการบริหารจัดการองค์กร อาทิ ด้านงบประมาณ เนื่องจาก สรพ. ได้รับเงินอุดหนุนการทำงานจากรัฐบาลลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานและขวัญกำลังใจของบุคลากร ความมั่นคงและการขับเคลื่อนภารกิจในระยะต่อไปขององค์กร ซึ่ง สรพ. จะต้องทบทวนบทบาทภารกิจให้ชัดเจนเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายการทำงานให้เหมาะสมและตอบสนองต่อผู้รับผลงาน รวมทั้งต้องมีแผนหรือแนวทางการหารายได้ขององค์กรในด้านอื่นๆ เพื่อให้ สรพ. สามารถดำเนินงานตามบทบาทภารกิจ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการจากสถานพยาบาลที่มีคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้งการที่คณะรัฐมนตรีมีนโยบายให้องค์การมหาชนควบคุมอัตรากำลังและควบคุมอัตรากำลังจ่ายด้านบุคลากรไม่ให้เกินร้อยละ 30 ของงบประมาณรายจ่ายที่คณะกรรมการจัดสรรในแต่ละปี สรพ. จึงต้องทบทวนการทำงานโดยต้องพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการทำงานให้มากขึ้น รวมทั้งต้องให้บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ขององค์กร เพื่อส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อผลงานให้มากที่สุด นอกจากนี้ สรพ. จะต้องพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่มีไปใช้และถ่ายทอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งองค์กรและยกระดับคุณภาพของระบบบริการสุขภาพได้อย่างยั่งยืน

5. SWOT Analysis ของสถาบัน

ปัจจัยสำคัญด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ภัยคุกคาม ของสถาบัน ได้ระบุไว้ในตารางที่ 2 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 SWOT Analysis ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์กรมหาชน)

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> 1) HA ได้รับการยอมรับจากสถานพยาบาลภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) HA ใช้มาตรฐานระดับสากลที่บูรณาการแนวคิดจากมาตรฐานของประเทศต่างๆ โดยปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย รวมทั้งการส่งเสริมการใช้มิติจิตวิญญาณในการดูแลผู้ป่วย 3) สรพ. เป็นองค์กรที่ได้รับการรับรองจาก ISQua ทั้งด้านองค์กร มาตรฐานและการฝึกอบรมผู้เยี่ยมชมสำรวจ 4) สรพ. เป็นองค์กรที่ทำงานด้านคุณภาพในระบบบริการสุขภาพที่ได้รับการยอมรับและมีผลงานในระดับสากล 5) สรพ. เป็นองค์กรที่สามารถทำงานได้กับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ 6) สรพ. เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากเครือข่ายให้เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและประสานงานกับภาคส่วนต่างๆ ในประเด็นคุณภาพและความปลอดภัยในระดับประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) มาตรฐานของผู้เยี่ยมชมสำรวจยังมีความหลากหลาย 2) จำนวน ทักษะ และความรู้ความสามารถของบุคลากร โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล องค์ความรู้ เพื่อขยายบทบาทขององค์กรตามภารกิจ และการก้าวสู่ระดับสากล 3) การสื่อสารเป้าหมาย การเชื่อมโยง การบูรณาการการทำงานภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การสื่อสารเผยแพร่ผลงานให้ภาคสังคมและภาคประชาชน ได้รับรู้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่องค์กรและ Brand HA ยังไม่กว้างขวาง 6) การสนับสนุนให้ รพ. ที่ผ่านการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA แสดงผลลัพธ์คุณภาพยังไม่ถึงประชาชน
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข กำหนดให้สถานพยาบาลได้รับการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA และกระทรวงสาธารณสุขกำหนดเรื่องนี้เป็นตัวชี้วัดระดับองค์กร 2) ยุทธศาสตร์ชาติจะขับเคลื่อนเรื่อง Medical hub 3) ประเทศเพื่อนบ้าน ต้องการขับเคลื่อนเรื่อง Hospital Accreditation 4) แนวคิดเรื่อง Value-based payment ต้องการ evidence based out come ด้านคุณภาพของสถานพยาบาล 5) กฎหมายสถานพยาบาลฉบับปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล 6) องค์กรด้านสุขภาพในระดับสากล เช่น องค์กรอนามัยโลก(WHO) และหน่วยงาน International Accreditation Body ต้องการร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพและประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาลกับ สรพ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) สถานพยาบาลมีภาระงานและมีระบบการรับรองต่างๆ ที่เข้าไปตรวจสอบสถานพยาบาลมากขึ้น 2) การมีระบบรับรองสากลเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นและมีแรงจูงใจด้านการเงินที่ชัดเจน 3) โรงพยาบาลภาครัฐนำมามาตรฐานของต่างประเทศมาใช้รับรองคุณภาพ 4) งบประมาณที่จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐลดลง 5) มีกรณีฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

ข้อได้เปรียบเชิงกลยุทธ์

- (1) สรพ.เป็นองค์กรแห่งเดียวของประเทศไทยที่มีกฎหมายกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ดำเนินการประเมินและรับรองกระบวนการคุณภาพสถานพยาบาล
- (2) สรพ.มีเครือข่ายและพันธมิตรในการพัฒนาคุณภาพกระจายอยู่ทั่วประเทศ
- (3) สรพ.ได้รับการรับรองจาก International Society for Quality in Healthcare (ISQua) ซึ่งเป็นองค์กรสากลที่ให้การรับรองหน่วยงานที่รับรองสถานพยาบาลในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์กร (Organization), ด้านมาตรฐาน (Standards) และด้านการฝึกอบรมผู้เยี่ยมสำรวจ (Surveyor Training Program)
- (4) สถานพยาบาลที่ผ่านการประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA สามารถต่อยอดการพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าในด้านต่างๆ รวมถึง กระทรวงสาธารณสุขให้การยอมรับ
- (5) หน่วยงานด้านการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลในต่างประเทศยอมรับ และต้องการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับ สรพ.

ความท้าทายเชิงกลยุทธ์

- (1) การสร้าง Brand HA ให้ประชาชนรู้จัก เข้าใจ ยอมรับ ศรัทธา และเห็นคุณค่าผลลัพธ์คุณภาพบริการของสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน HA
- (2) การกระตุ้นให้สถานพยาบาลทุกแห่งในประเทศไทยเข้าร่วมกระบวนการคุณภาพ (HA Journey) ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง
- (3) สถาบันการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลในต่างประเทศมุ่งขยายตลาดในพื้นที่ประเทศไทย
- (4) พัฒนารูปแบบผลลัพธ์ของสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรอง HA ที่ชัดเจน ด้วยผลงานวิจัยหรืองานวิชาการ
- (5) สร้างระบบ Value-based payment ที่แสดงผลลัพธ์คุณภาพให้สถานพยาบาลได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจาก Purchaser
- (6) องค์กรสามารถหารายได้จากการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน
- (7) การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล องค์กรความรู้ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ เพื่อให้องค์กรมั่นคง ยั่งยืน

โอกาสเชิงกลยุทธ์

- (1) สรพ. สามารถผลักดันบทบาทขององค์กรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมุ่งส่งเสริมการสร้างโอกาสเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการของรัฐ โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเสมอภาคทางสังคม
- (2) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข กำหนดให้สถานพยาบาลภาครัฐ ผ่านการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA เป็นตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
- (3) การที่สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ทำให้เกิดโอกาสสร้างมาตรฐานกระบวนการคุณภาพในการดูแลผู้สูงอายุแบบ long term care

6. แผนยุทธศาสตร์สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

พ.ศ. 2562 – 2566

วิสัยทัศน์

ระบบบริการสุขภาพมีคุณภาพและไว้วางใจได้ด้วยมาตรฐาน HA

พันธกิจ

- (1) พัฒนาและกำหนดมาตรฐานเพื่อประเมินรับรองคุณภาพสถานพยาบาล และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล ด้วยการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลจากการประเมินรับรอง
- (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกลไกในการพัฒนาระบบการให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพและความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการประเมิน การพัฒนา และการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล
- (3) ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ รวมทั้งจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลและหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินตนเองและพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล

เป้าหมายหน่วยงาน: สัญลักษณ์ HA สัญลักษณ์แห่งคุณภาพและความไว้วางใจ

ตัวชี้วัด: ร้อยละของผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นในระบบบริการสุขภาพของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรอง HA

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์: ยุทธศาสตร์ของ สรพ. ระยะ 5 ปี มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

- 1) โรงพยาบาลทุกแห่งเข้าสู่การรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA
- 2) สถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA สามารถแสดงผลลัพธ์บริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัย
- 3) สัญลักษณ์ HA เป็นสัญลักษณ์ของบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากสังคม
- 4) สรพ. เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: สัญลักษณ์ HA เป็นสัญลักษณ์ของบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากสังคม (Valued HA brand and accreditation)

ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนางองค์กรให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อความมั่นคง และยั่งยืน (Organization development for effectiveness, efficiency and sustainability)

ยุทธศาสตร์ที่ 3: สนับสนุนการขับเคลื่อนและร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและปลอดภัย (Advocacy and collaboration for quality and safety in healthcare system)

ยุทธศาสตร์ทั้งสามมีส่วนช่วยเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกันดังแสดงในรูปภาพที่ 7 ข้างล่างนี้ ซึ่งจะช่วยให้ สรพ. ดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้

รูปภาพที่ 7 ความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1: สัญลักษณ์ HA เป็นสัญลักษณ์ของบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากสังคม (Valued HA brand and accreditation)

สรพ. มุ่งเน้นจะพัฒนากระบวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และจะสร้างคุณค่าและสื่อสารผลลัพธ์กระบวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA ให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของสังคม รวมทั้งสนับสนุนให้สถานพยาบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถานพยาบาลเพื่อให้กระบวนการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลฯ เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของสังคม นอกจากนี้ สรพ. จะส่งเสริมให้สถานพยาบาลภาครัฐและภาคเอกชนทุกแห่งเข้าสู่กระบวนการคุณภาพ และนำมาตรฐาน HA ไปใช้พัฒนาสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่องและครอบคลุม เพื่อให้พร้อมเข้าสู่การรับรองกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA สำหรับสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA แล้ว สรพ. จะส่งเสริมให้สถานพยาบาลนั้นดำรงการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA ต่อไปอย่างต่อเนื่อง และจะส่งเสริมให้สถานพยาบาลขนาดใหญ่ หรือที่ได้รับการรับรองมาอย่างต่อเนื่องยกระดับคุณภาพเข้าสู่การรับรอง Advanced HA ซึ่งเป็นการรับรองที่เน้นผลลัพธ์บริการเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยโดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งจะทำให้โรงพยาบาลนั้นๆ สามารถนำผลลัพธ์ไปสร้างคุณค่าและสื่อสารผลลัพธ์สู่สังคมได้ในวงกว้าง

เป้าประสงค์

- (1) กระบวนการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA มีมาตรฐานในระดับสากล
- (2) สถานพยาบาลเห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากการประเมินรับรองตามมาตรฐาน HA
- (3) ผู้รับบริการเชื่อมั่นสถานพยาบาลที่มีสัญลักษณ์ HA
- (4) ผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ (Key stakeholder)¹ เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน HA

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. พัฒนาการประเมินกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA และกระบวนการเยี่ยมสำรวจให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเพื่อสร้างความมั่นใจให้สถานพยาบาลและสังคม
2. ผลักดันให้สถานพยาบาลที่ได้รับ การรับรองตามมาตรฐาน HA เผยแพร่คุณค่าให้ผู้รับบริการและสังคมรับรู้
3. สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียสำคัญต่อกระบวนการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน HA ด้วยข้อมูลเชิงวิชาการและหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อทำให้ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (Key stakeholder) ใช้การรับรอง HA เป็นเงื่อนไขในการรับสถานพยาบาลเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานนั้นๆ

¹ ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กรมบัญชีกลาง สภาวิชาชีพ บริษัทประกันด้านสุขภาพ เป็นต้น

ตัวชี้วัด

รายละเอียดของตัวชี้วัดสำคัญของกลยุทธ์ต่างๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 นี้ รวมทั้งค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ได้ระบุไว้ในตารางที่ 3 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ของกลยุทธ์ในยุทธศาสตร์ที่ 1 สัญลักษณ์ HA เป็นสัญลักษณ์ของบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากสังคม

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	หน่วย นับ	ค่าเป้าหมาย				
			2562	2563	2564	2565	2566
1. พัฒนาการประเมิน กระบวนการคุณภาพ ตามมาตรฐาน HA และกระบวนการเยี่ยม สำรวจให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล 2. สร้างคุณค่าให้ สถานพยาบาลที่ได้รับ การรับรองตาม มาตรฐาน HA และ เผยแพร่คุณค่าให้ผู้รับ บริการและสังคมรับรู้ 3. สร้างความเชื่อมั่น ต่อผู้มีส่วนได้เสีย สำคัญต่อกระบวนการ รับรองคุณภาพ ตามมาตรฐาน HA ด้วยข้อมูลเชิงวิชาการ และหลักฐานเชิง ประจักษ์	1. สถาบันได้รับการรับรอง Standard และกระบวนการเยี่ยม สำรวจจาก ISQua	ผ่าน			ผ่าน		
	2. ร้อยละของสถานพยาบาลที่ขอ ต่ออายุการรับรองและได้รับการ รับรองกระบวนการคุณภาพก่อน หมดอายุการรับรอง	ร้อยละ	10	20	40	60	80
	3. จำนวนสถานพยาบาล กลุ่มเป้าหมายได้รับการรับรอง คุณภาพในระดับ Advanced HA	จำนวน (ราย ใหม่)	2	3	5	8	12
	4. จำนวนสถานพยาบาลได้รับการ รับรองเครือข่ายสุขภาพระดับ อำเภอ (District Health System Accreditation)	จำนวน (สะสม)	10	20	40	60	90
	4. ร้อยละของผู้รับบริการมีความ เชื่อมั่นในระบบบริการของ สถานพยาบาลที่มีสัญลักษณ์ HA	ร้อยละ ความ เชื่อมั่น	มีข้อมูล พื้นฐาน	70	72	75	80

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนางค์กรให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (Organization development for effectiveness, efficiency and sustainability)

สรพ. มุ่งหมายจะพัฒนางค์กรตามมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ของการบริหารจัดการ และอ้างอิงรับรองจาก International Society for Quality in Health care (ISQua) ด้านองค์กร (Organization) และด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาผู้เยี่ยมสำรวจ (Surveyor Training Program) ทั้งนี้ สรพ. มุ่งเน้นจะพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ทั้งบุคลากรการสรพ. และผู้เยี่ยมสำรวจที่มีศักยภาพให้เพียงพอกับภาระงาน รวมทั้งการเตรียมบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งที่สำคัญ สรพ. จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมุ่งสู่องค์กรแบบดิจิทัล (Digital Organization) เพื่อช่วยสนับสนุนงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร นอกจากนี้ สรพ. จะพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเงินและการงบประมาณเป็นพิเศษเพื่อหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถคงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนในภาวะที่งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเริ่มถดถอยลง

เป้าประสงค์: สถาบันมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในด้านกำลังคน งบประมาณ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเป็นไปตามมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

(1) บริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งคุณภาพโดยพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน ISQua เช่น การนำ การบริหารกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน การบริหารจัดการการเงินและการงบประมาณ เป็นต้น การพัฒนาระบบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้มีความความมั่นคงทางการเงิน

(2) บริหารจัดการกำลังคนให้เพียงพอและมีความผูกพันต่อองค์กร เพื่อร่วมขับเคลื่อนองค์กรตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดย ดำเนินการครอบคลุมกลุ่ม บุคลากรภายใน (staff) ผู้เยี่ยมสำรวจ (surveyor) ที่ปรึกษา (Quality Coach) และวิทยากร (Trainer or Coach)

(3) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (Digital office) โดยผลักดันให้มีการวางแผนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการทำงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งระบบฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ รวมถึง people ware เพื่อรองรับการทำงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ตัวชี้วัด

รายละเอียดของตัวชี้วัดสำคัญของกลยุทธ์ต่างๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 2 นี้ รวมทั้งค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ได้ระบุไว้ในตารางที่ 4 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ของกลยุทธ์ในยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนางองค์กร
ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	หน่วย นับ	ค่าเป้าหมาย				
			2562	2563	2564	2565	2566
(1) บริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งคุณภาพ (2) บริหารจัดการกำลังคนให้เพียงพอและมีศักยภาพในการขับเคลื่อนภารกิจองค์กร (3) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (Digital office)	1. สรพ. ได้รับการรับรองการรับรองจาก ISQua	ผ่าน			ผ่าน		
	<ul style="list-style-type: none"> ● Organization ● Surveyor Training Program 			ผ่าน			
	2. ร้อยละของบุคลากรที่มีความสุขและผูกพันต่อองค์กรในระดับสูง	ร้อยละ	53	55	57	58	60
	3. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรเป็น Digital office	ระดับ	1	2	3	4	5
	ระดับ 1 มีการวิเคราะห์และจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับ 2 มีการวางระบบและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานตามแผนแม่บท ระดับ 3 มีการจัดหา/พัฒนาโปรแกรมเพื่อรองรับระบบงานสำคัญขององค์กร ระดับ 4 มีการจัดหา/พัฒนาโปรแกรมเพื่อรองรับการทำงานทั่วทั้งองค์กร ระดับ 5 มีการจัดหา/พัฒนาโปรแกรมเพื่อรองรับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกองค์กร						
	4. สรพ. มีแผนการหารายได้และสามารถหารายได้ได้ตามเป้าหมาย	ล้านบาท	130	150	180	210	250
5. สรพ. เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย	ร้อยละ	96	96	96	96	96	
6. ร้อยละการจัดเยี่ยมสำรวจสถานพยาบาลตามกำหนด (จัดการเยี่ยมสำรวจภายใน 120 วันหลังวันได้รับแบบประเมินตนเองของสถานพยาบาล)	ร้อยละ	15	20	30	50	80	

ยุทธศาสตร์ที่ 3: สนับสนุนการขับเคลื่อนและความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่มีคุณภาพและปลอดภัย (Advocacy and collaboration for quality and safety in healthcare system)

สรรพ. มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานความร่วมมือในพื้นที่ให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับของสถานพยาบาลในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งเครือข่าย Hospital Accreditation Collaborating Center: HACCC และเครือข่าย Quality Learning Network: QLN รวมทั้งจะขยายให้มีเครือข่ายครอบคลุมให้ครบทุกจังหวัดหรือเพียงพอ เพื่อให้สถานพยาบาลเกิดการรวมตัวและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดย สรรพ. จะส่งเสริมโดยการพัฒนาการจัดการความรู้โดยการรวบรวมวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล และองค์ความรู้จากการประเมินรับรองกระบวนการคุณภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สถานพยาบาล รวมถึงการจัดให้มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้สถานพยาบาลผ่านช่องทางทางการสื่อสารที่ทันสมัย รวมทั้งจัดให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์

นอกจากนั้น สรรพ. จะสร้างและพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือ กลไก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานพยาบาล ให้เกิดผลลัพธ์คุณภาพและความปลอดภัยทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สรรพ. จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการทำงานร่วมกับหน่วยงานในต่างประเทศให้มากขึ้น และอาจขยายบทบาทองค์กรให้เป็นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลในระดับภูมิภาคร่วมกับหน่วยงานในต่างประเทศ

เป้าประสงค์ :

- (1) สร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร เครือข่าย ในประเทศและต่างประเทศ
- (2) พัฒนากลไกและสร้างองค์ความรู้ ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายที่เสริมสร้างระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและปลอดภัย

กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

(1) การบริหารและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย (network management and development) เน้นการเครือข่ายใน 4 รูปแบบ (1) เครือข่ายเชิงพื้นที่ เช่น HACCC และ QLN (2) เครือข่ายองค์กรวิชาชีพ (3) เครือข่ายสถาบันการศึกษา (4) เครือข่ายภาคประชาชนและผู้ป่วย (5) เครือข่ายความร่วมมือต่างประเทศ เพื่อให้แนวร่วมในการขับเคลื่อนคุณภาพสถานพยาบาล ด้วยองค์ความรู้และกลไกเครื่องมือที่ทันสมัย

(2) การจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Learning for Change) โดย

(2.1) ขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge management) โดยการทำเนิกรอย่างเป็นระบบ เช่น การขยายนักถอดบทเรียนให้ครอบคลุมผ่านผู้จัดการคุณภาพ (QMR) การจัดการให้มีแหล่งความรู้ (Knowledge Asset) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge Sharing) เช่น เวทีการประชุม forum การสนับสนุนและสร้างกลไกการขับเคลื่อนและยกระดับ best practice ไปขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงระบบ

(2.2) การบริหารจัดการฝึกอบรม (Training Management) โดยการจัดระบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถานพยาบาลเข้าถึงองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดย (1) จัดหลักสูตรอบรม (2) พัฒนาระบบ e-learning (3) ส่งวิทยากรไปสร้างการเรียนรู้ในพื้นที่ (in-house) ที่สนับสนุนและส่งเสริม สร้างและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดการฝึกอบรม พัฒนาช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ และทำให้สถานพยาบาลนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน

(3) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและกลไกใหม่ๆ ที่ใช้ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลอย่างยั่งยืน และช่วยให้สถานพยาบาลสามารถแสดงผลลัพธ์คุณภาพและความปลอดภัย เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองตามมาตรฐาน HA

ตัวชี้วัด

รายละเอียดของตัวชี้วัดสำคัญของกลยุทธ์ต่างๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 3 นี้ รวมทั้งค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ได้ระบุไว้ในตารางที่ 5 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระหว่าง พ.ศ. 2562-2566 ของกลยุทธ์ในยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการขับเคลื่อนและร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่มีคุณภาพและปลอดภัย

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย				
			2562	2563	2564	2565	2566
(1) การสร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย (Network management) โดยเน้นการขยายและขับเคลื่อนเครือข่ายพื้นที่ในประเทศที่มีอยู่เดิมให้ครอบคลุมและเข้มแข็ง	1. โรงพยาบาลเข้าร่วมในกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA ²	ร้อยละ	66	68	70	72	75
	2. ร้อยละความครอบคลุมของเครือข่ายพื้นที่	ร้อยละ	60	62	65	70	77
	3. มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรืองานวิชาการที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาบริการสุขภาพในระดับประเทศ	จำนวน	1	2	2	2	2
(2) การสร้างความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Knowledge and training management)							
(3) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและกลไกใหม่ๆ ที่ใช้ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลอย่างยั่งยืน และช่วยให้สถานพยาบาลสามารถแสดงผลลัพธ์คุณภาพและความปลอดภัย							
	4. ร้อยละของสถานพยาบาลที่เข้าระบบ National Reporting and Learning System (NRLS)	ร้อยละ	20	25	40	60	80

² โรงพยาบาลเข้าร่วมในกระบวนการคุณภาพตามมาตรฐาน HA หมายถึง โรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองตามมาตรฐาน HA ในระดับชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 3 และยังมีสถานะการรับรองอยู่